

Wil. Ewart Gladstone.

(Spisal E. L.)

Dné 19. vel. travna l. 1898. je umrl mož, kateri je vodil štiri ministerstva v več nego šestdesetletnem vladanju kraljice Viktorije, najzgovornejši državnik angleški v novejšem času, navdušeni častilec Homerja in Danteja, verni kristijan — William Ewart Gladstone.¹⁾ Ob njegovi smrti je žalovala vsa Anglija brez razločka politične barve: vedeli so vsi, da je zadela angleško državo nenadomestljiva izguba. „Molim za vas“, brzojavila mu je kraljična waleška, ko se je boril s smrtjo in ko se ž njegovih ustnic ni več slišalo nič drugega kakor polglasno šepetanje molitvic; in ministerski predsednik Salisbury ga je imenoval „velik vzgled velikega krščanskega državnika, kateremu v zgodovini ni najti enakakega“.

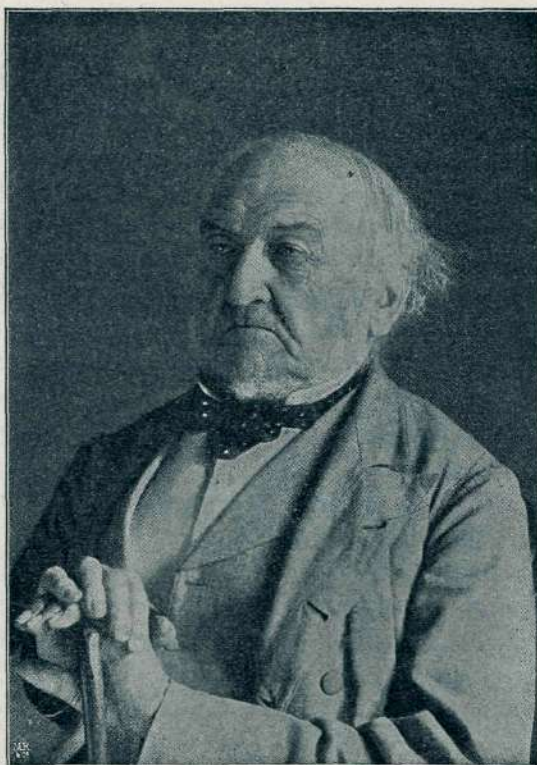
Težko je pisati o možu, čegar delovanje sega v najnovejši čas, saj zgodovina ga še ni sodila; kalí, katere je zasejala njegova roka v življenje, šele poganjajo in so še daleč od sadú. A tudi za nas je toliko zanimiv ta izredni mož, da po pravici podamo čitateljem vsaj nekaj črtic, nekaj obrisov njegovega značaja.

¹⁾ Izgovori: Gledston.

„Dom in svet“ 1898, št. 22.

William Ewart Gladstone se je rodil dné 29. grudna l. 1809. v Liverpoolu kot sin bogatega trgovca. Izobrazil se je na visokih šolah v Oxfordu in bil l. 1832. izvoljen za poslanca v nižjo zbornico. Tu je dobil toliko vpliv, da je bil leta 1834. že pozvan v Peelovo mini-

sterstvo kot podtajnik kolonij, a je kmalu po Peelovem padcu vstopil v zbornico kot poslanec in pristaš opozicije. Posebno se je pečal s cerkveno-pravnimi vprašanji in zagovarjal svobodo cerkve. V naslednjih letih si je v politiki pridobival vedno večjo veljavo. Zlasti je pokazal leta 1852. svoje velike zmožnosti, ko je bil kancelar državnega zaklada, ker je preosnoval denarno upravo in dosegel ravnotežje med državnimi stroški in dohodki. Odstopil je sicer l. 1855., ker se ni strinjal z vladno neuspešno politiko na Kitajskem in Grškem, a l. 1859. ga je Palmer-

Wil. Ewart Gladstone.

ston poklical zopet v ministerstvo za kancelarja državnega zaklada. Naslednja leta je večinoma v nasprotju z vladno kot poslanec zagovarjal svoboščine cerkve in zatiranega irskega prebivalstva. Od leta 1868.—1874. je bil ministerski predsednik. V tem času je